DELS ÍBERS A LA REPÚBLICA CATALANA

Divendres dia 02/02/2018

- Ens trobem a Arbeca, en una àrea privada d'autocaravanes ubicada en la Vinya Els Vilars (Camí Puig-Gròs, 25140 Arbeca). Coordenades: N41.548411, E0.911746

Dissabte dia 03/02/2018

- A les 10:00 visitem les instal·lacions del celler en el que ens trobem i hi fem una senzilla degustació dels seus productes (en el preu entra una ampolla de vi per parella). La Vinya Els Vilars és una petita explotació vitivinícola fundada per Antoni Aldomà i Sans. El celler deu el seu nom a la fortalesa ibèrica de Els Vilars, unes imponents restes arqueològiques, de l'any 750 AC, que es troben als afores del nucli urbà i que són considerades com el vestigi ibèric més important i més ben conservat de Catalunya.
- A les 11:30 anem cap al centre d'informació turística/Agrobotiga d'Arbeca (C. de Lleida, 32; 25140 Arbeca). A les 12:00 ens hi esperen per tal de visionar un vídeo sobre la fortalesa ibèrica d'Els Vilars, que a la tarda visitarem *in situ*.

Es tracta d'un conjunt d'edificacions d'entre el 775 AC i el 300 AC, que constitueix un conjunt arqueològic excepcional, especialment per les seves defenses, muralla torrejada, "chevaux-de-frise" i fossat, únic en el panorama peninsular i europeu de la Primera Edat del Ferro i la Cultura Ibèrica. Els seus fundadors eren els mateixos habitants de la plana. Durant els segles VI i V a.n.E., els seus descendents van viure el procés d'iberització i el desenvolupament dels períodes ibèric antic i ibèric ple de l'època ilergeta. Des de l'origen fins a la fi, la fortificació està plena d'incògnites, com les raons per dotar-la d'unes defenses tan descomunals, la concepció de la barrera de pedres clavades, el significat dels ritus associats als fetus de cavall, els motius del seu abandonament o la raó última de la seva mateixa existència. L'aigua ha adquirit una importància creixent en la interpretació de la fortificació. El descobriment del caràcter inundable del sistema de fossats i de les complexes estructures hidràuliques que n'asseguren la gestió i en reforcen la defensa, a l'hora que magnifiquen l'arquitectura del poder; la correcta interpretació del pou central –fins fa poc descrit com a cisterna–; i la repercussió de tot plegat sobre la lectura de la fortificació en termes poliorcètics expliquen la importància creixent d'aquest recurs crític. La Fortalesa es va construir a la plana en un lloc triat amb molta cura, a prop de l'aigua que discorria pel fons i sobre les millors terres de conreu. La renúncia a ubicar-la sobre un turó seguint el costum tradicional implicava assumir els riscos d'un emplaçament vulnerable i l'esforç constructiu de proveir-se de pedra a més de 2 quilòmetres de distància. Era, però, una decisió ben meditada, atès que, a més dels avantatges esmentats, els permetria desenvolupar sense obstacles la Fortalesa preconcebuda, l'estructura urbanística i l'impressionant dispositiu defensiu. El sistema defensiu dels Vilars feia la Fortalesa inexpugnable. Consta de 4 elements: la muralla, reforçada per catorze torres; el camp frisi de pedres clavades i un fossat.

Després del vídeo fem una petita cata d'olis (no oblidem que ens trobem en la comarca de Les Garrigues, el país de l'oli).

- Després del vídeo i la cata d'olis tornem a les autos per dinar cadascú a casa seva.
- A les 15:30 agafem les autos i ens dirigim cap a la fortalesa (N41.568870,E0.954212). A les 16:00 tenim reservada una visita guiada de la mà de la Dolors.
- A les 18:00, acabada la visita, posem rumb cap a l'àrea d'autocaravanes de Les Borges Blanques (N41.511961,E0.876918), darrera dels Mossos d'Esquadra.
- A les 19:00 anem a visitar Cal Gineret. Es tracta dels baixos d'una antiga casa de la vila on hi ha uns cubs per emmagatzemar oli. Recentment l'Ajuntament de les Borges Blanques els ha habilitat per ser visitats per l'interior. En un dels espais, hi ha muntat un audiovisual que utilitzant la técnica del maping, et permet reviure les vicissituds d'una familia durant la guerra civil. És realment emocionant.
- A les 20:00 anem cap al centre cívic de l'ajuntament de les Borges Blanques per sopar-hi. L'organització posa a la disposició dels socis una auto per a que no hagin de transportar la teca. Es demana la col·laboració d'uns quants voluntaris per atansar els ACAs a un aparcament més proper al lloc del sopar. No cal dur-hi ni taules ni cadires. El sopar és lliure.

Diumenge dia 04/02/2018

- Toquem diana a les 9:45 i ens dirigim caminant cap al centre de la vila. A les 10:30 ens presentem a l'Espai Macià on tenim reservada una visita guiada. En acabar anem cap al museu de Cal Pauet.

L'ESPAI MACIÀ *és un centre d'interpretació de la figura de Francesc Macià, on es mostra, comparteix, recupera, preserva i difon el patrimoni documental, gràfic, audiovisual i sentimental lligat a Francesc Macià.*

- Allí hi coneixerem una figura imprescindible de la història de Catalunya, que ha influït en la definició de la identitat catalana.

- Participarem d'un diàleg visual sobre les llibertats dels pobles.

- Descobrirem els detalls del transfons humà, ideològic, sociocultural i polític de Francesc Macià.

Francesc Macià va dedicar la seva vida a perseguir, com a gran fita, un somni de llibertat i progrés per al poble català. És el referent simbòlic del pensament catalanista.

Francesc Macià fou el líder carismàtic capaç de guanyar les eleccions, proclamar la república i liderar la restauració del govern autònom suprimit feia 200 anys: la Generalitat de Catalunya.

CAL PAUET *és un museu que ens farà reviure la vida col·legial dels anys 50 i 60, els jocs de carrer, l'escola, els llibres d'estudi, el cinema, els tebeos, la publicitat, les joguines... així fins a més de mil objectes per recordar. La memòria primera és l'última que es perd.*

Aquelles nenes i aquells nens de pantalons curts érem sense saber-ho el plançó de la persona que ara som. Per a ells, per a nosaltres, s'ha configurat una vivència en un indret natural i màgic on també sovintejarà la projecció de fotografies històriques de la nostra terra acompanyades d'un fons musical creat i interpretat expressament per al museu. Alhora podrem admirar l'enorme projector del cinema Terrall i veure una pel·lícula de Cine NIC per a rememorar les primeres passes de Pluto, Popeye, Mickey, la Ventafocs, i tants més.

El Museu de cal Pauet s'ubica al centre de les Borges Blanques, entre l'Ajuntament i l'Església, en l'antic molí d'oli propietat de l'avi cinquè del propietari, Pau Farrerons i Sagarra. Aquest singular patrimoni històric s'ha mantingut en un excepcional estat de conservació malgrat el pas del temps... i les ofertes dels promotors per edificar-hi un bloc de pisos.

- Per dinar tornem a les autos. Ens veiem obligats a dinar dins perquè comença a ploure. Un per un, els socis van passant per la nostra auto a buscar un platet de caragols que hem portat de casa. Després de dinar, la pluja ens dóna una mica de treva i podem fer un cafè ràpid en l'exterior.
- Fins a la propera.